

В. Х. Арутюнов, канд. філос. наук, проф.,
В. М. Свінцицький, д-р філос. наук, проф.,
кафедра філософії

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕРСОНІКОВАНИХ МОДЕЛЕЙ ВИВЧЕННЯ ІНТЕГРОВАНИХ ФІЛОСОФСЬКИХ КУРСІВ

У своїх неодноразових виступах на протязі 2004—2005 рр. ректор Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана проф. А. Ф. Павленко підкреслював, що *метою інтеграції* багатьох дрібних філософських курсів є: по-перше, *підвищення рівня фундаментальності галузевих філософських дисциплін* (логіки, релігієзнавства, етики та естетики) шляхом їх включення у структуру двох базових — філософії і культурології; по-друге, *збільшення терміну вивчення інтегрованих дисциплін* до трьох—чотирьох семестрів; по-третє, *збереження загальної кількості годин*, що раніше відводились на вивчення всіх філософських дисциплін; по-четверте, *створення умов для застосування персоніфікованих і індивідуалізованих моделей навчання* в процесі тривалої (на протязі 2—3 семестрів) праці викладача із студентами.

Кафедра філософії з ентузіазмом і надією на створення кращих умов для вивчення студентами інтегрованих філософських курсів створила нові *персоніфіковані* навчальні програми і навчальні посібники з цих курсів, визначила терміни їх вивчення, кількість та зміст проміжних форм модульного контролю, підготувала нові *індивідуалізовані завдання* і екзаменаційні питання.

Але як тільки настав час реалізації цих програм та проектів всі викладачі кафедри зрозуміли, що *реальна ситуація з вивченням інтегрованих філософських курсів несподівано набагато погіршилась*. Для цього достатньо було лише подивитись на нові навчальні плани і розподіл годин на вивчення дисципліни по семестрах. Так, інтегрований філософський курс, що включає до свого складу, окрім філософії, ще й релігієзнавство та логіку, був штучно втиснутий в один семестр (до речі, раніше ці курси, як окремі дисципліни, вивчалися на протязі двох семестрів). Незважаючи на різноманітні «хитрощі» навчального плану, заплановані 6 кредитів (216 год.) на філософію можна лише штучно підігнати під *«прокрустове ложе» одного семестру*. Спроба це зробити

привела до фактичного скорочення майже на третину годин, що були надані на вивчення філософії (з логікою і релігієзнавством). Причому найбільші втрати понесли логіка і релігієзнавство. Фактично по кожній з названих дисциплін вистачало часу тільки на проведення одного-двох занять із передбачених десяти. У зв'язку з цим не важко передбачити логіку наступних дій відповідних структур університету: оскільки не можна нормально використати 216 год. на протязі одного семестру, то названа кількість годин обов'язково буде скорочена, а замість інтеграції буде здійснена ліквідація курсів логіки і релігієзнавства.

Нема необхідності доводити про значення логіки для підготовки економістів і, насамперед, юристів, так саме, як не можна сумніватися у необхідності релігієзнавчої підготовки студентів у будь-якому університеті. КНЕУ теж має статус університету, який він отримав не тільки за формальними ознаками, а й за якістю і змістом підготовки фахівців вищої кваліфікації. Кажуть, що університет досягає «зрілості» лише тоді, коли йому виконується 100 років. За таким неписаним критерієм КНЕУ вже стоїть в одному ряду з найстарішими вищими навчальними закладами України, Європи і світу. Тому є надія на те, що він зможе подолати організаційні негаразди що до термінів, в які природно і без допомоги Прокруста вписується програмний матеріал інтегрованих філософських дисциплін. *Тільки такі повноцінні за змістом і термінами вивчення курси надають смисл індивідуальній роботі студентів.*

Висновки: Ситуацію, що склалася з персоніфікованим викладанням і індивідуалізованим вивченням інтегрованих філософських курсів ще можна виправити. Для цього потрібно з нового навчального року: по-перше, *продовжити термін вивчення інтегрованого з логікою і релігієзнавством курсу філософії з одного до двох семестрів* відповідно до кількості годин (216 год., 6 кредитів), що відведені навчальним планом на його вивчення; по-друге, *перенести вивчення культурології* (разом з етикою і естетикою), та відповідних курсів за вибором на третій та четвертий семестр; по-третє, *зберегти для юристів окремих поглиблений курс логіки* (108 год., 3 кредити).